

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A magyar nyelv sérelme.

Az országgyűlés képviselőházának június 5-én tartott ülésén a vasúti alkalmazottak fizetéséről és szolgálati szabályzatáról alkotott törvényjavaslat tárgyalása alkalmával nagy sérelem esett a magyar nyelv törvényes jogán a horvát nyelv jogtalan előrehelyezésével, meg pedig az által, hogy a képviselőház elnökének javaslatára a horvát nyelven elmondott beszédek az országgyűlési naplóba horvát nyelven irattak be s magyar fordításban csak mint a napló mellékletei adattak ki.

Ez ellen a következő ülésen Éber Antal képviselő fel is szólalt s hivatkozván, hogy semmiféle törvényes vagy házszabályszerű intézkedés nincs arra nézve, hogy idegen nyelven felszólalások a naplóba kerüljenek, amit a naplóíró bizottság nem is hitelesíthet, ennélfogva az előző napon elhamarkodva hozott határozatnak megvizsgálását kérte. Azonban ez meg nem történetelt. Ugyanis a képviselőház elnöke kijelentette, hogy mivel a kérdés fölött a Ház már határozott, azt ebben az ülésszakban megváltoztatni nem lehet. Bármily nagy tisztelettel viseltetem is a képviselőház elnökének személye és közjogi állása iránt, kénytelen vagyok felfogásával szemben Éber képviselő álláspontjának helyességét vitatni és hivatkozva a fennálló törvényekre, valamint a törvényes gyakorlatra, kimutatni, hogy a felmerült esetben a magyar nyelv törvényes jogának olyan feladásáról van szó, amit a törvényhozás többi tényezőjének hozzájárulása nélkül egyoldalulag és ismerjük be, elhamarkodva hozott határozattal, a házszabályok teves alkalmazásával és magyarozatával a legközelebbi ülésszakig érvényben tartani egyáltalán nem szabad, hanem oda és arra kell hatni, hogy a képviselőház a napló nyelvének kizárólagos m gyarságát minden késedelem nélkül visszaállítsa.

A magyar állameszme életfájának ereje a nemzeti nyelvben gyökerezik s jaj annak a nemzetnek, mely ezt az életfát nem gondozza, nem tisztogatja, hanem felengedi veretni a burjántól s elmézni, hogy törzsökén oldalhajtások elősködjenek. A haza megkívánja minden fiának éberségét, hü és buzgó szolgálatát. Ennek mélyen átértett kötelessége készlet arra, hogy felhívjam a közfgyelmet a nemzeti nyelven esett sérelemre s annak mielőbb való orvoslására.

Merem állítani, hogyha a horvát nyelvnek törvénybiztosította jogán olyan sérelem esik, mint a június 5-iki képviselőházi ülésen a magyar nyelv jogán esett, már ezóta a horvátok egy szálig felvonultak volna a küzdelem sorompójához. Sajnálatos jelenség, hogy a magyar társadalmat meg mindig nem hatja át eléggé a nemzeti nyelvnek

meleg szeretete, feltő gondja, a történelmi tények tudásának, a törvény és törvényes szokások ismeretének szükségessége, mert különben nem történetelt volna meg, hogy a képviselőház naplójában a horvát nyelvnek elsőbbség adassék az államnyelv kizszorításával.

A képviselőház június 5-iki ülésén elhangzott elnöki előterjesztéshez sietett is Supiló Ferencz horvát képviselő hozzájárulni. A horvátországi követek bizonyára összenéztek és a markukba nevettek, mert olyan könnyű szerrel s hozzá magyar segítséggel még nem szereztek nyelvüknek jogtalan előnyt a magyar nyelv fölött.

Nem lehet elvitatni a horvát képviselőktől — saját szempontjukból véve a dolgot — hogy ügyes politikusok, bátor és okos hazafiak. Tudják mit mikor, mi módon és milyen erő kifejtésével kell keresztül vinni. Politikai iskolázottság tekintetében 68 óta fölényben vannak fölöttünk. Pesty Frigyes történetíró velünk összehasonlítva így jellemez bennünket:

„a horvátok tudják mit tesznek, míg az anyaország férfairól nem mondanak. A mi honatyáink körében sokszor igen nagy a tájékozatlanság és tudatlanság a nemzet legutólsóbb kérdéseiben. Történet már és feltő, hogy még sokszor fog történni, hogy törvényhozói hivattaluk hozzájárultak oly ügyek eldöntéséhez, melyeket nem ismertek, nem tanulmányoztak és amelyekről kellő komolysággal nem is gondolkodtak. Be kell ismernünk, hogy nem vagyunk felkészülve a törvényhozás nagy feladataira.”

Pesty ezt huszonket évvel ezelőtt írta. Hogy mi volna ma a véleménye, nem tudom, de bizonyára csodálkoznék a fölött, hogy semmit sem tanultunk és nem okultunk a multból s tanulságként legalább annyit meg nem jegyeztünk éberségünk fokozására, hogy nem lehet az magyar érdek, amit horvát részről ajánlanak.

Ezek után rátérek annak bizonyítására, hogy a fennálló törvények és a gyakorlat szerint is az országgyűlési naplóba a horvát beszédek csak magyar fordításban lettek volna beírhatók annak megjegyzése mellett, hogy horvát nyelven mondták el.

Az 1868. évi 44-ik t.-cz. I §-a kimondja, hogy „a magyar országgyűlés tanácskozási és ügykezelési nyelve ezentul is egyedül a magyar.” Mi következik ebből? Az, hogy a képviselőháznak minden irományait magyar nyelven kell szerkeszteni. Igaz ugyan, hogy az 1868. évi 30. t.-cz. 60-dik szakasza megengedi, hogy: „a horvát képviselők az országgyűlésen a horvát nyelvet is használhassák”, de ez nem ronthatja le az előbb hivatkozott törvény rendelkezéseit oly értelmezéssel, hogy a horvát beszédek horvát nyelven irassanak be a naplóba. Ezt a legtagabb törvénymagyarozattal sem lehet kisútni.

A horvát képviselőknek anyanyelvükön való szólhatását is csak azért engedte meg, hogyha valamelyiknek nem lett volna módja megtanulni magyarul, ne legyen kizárva a tanácskozásból. Ez a törvény szelleme s nem az, amint a horvát képviselők értelmezik, hogy mivel a törvény jogot ad nekik horvátul is beszélni, ezzel a joggal kihívó módon eljének és tüntessenek a magyar államnyelv ellen. Ez megtagadása a magyar faj nemzeti felsőbbségének.

Midőn a 43-iki pozsonyi országgyűlés rendi táblájának május 24-iki gyűlésén Josipovich Antal turopolyai gróf, a turmezei magyarezelműmemesek kijátszásával az illyr párt által Zágrábban megválasztott követek igazolása ellen irányuló sérelmet bejelentette, az érdekelt horvát követek deák nyelvű felszólításait a karok és rendek a legnagyobb eréllyel utasították vissza.

A horvát képviselők nehány tiszteletreméltó kivetellel azt vitatták, hogy régebbi törvények és több százados gyakorlat alapján joguk van deáknyelven felszólalni, még azért is, mivel erre küldöik részéről utasítva vannak. Ezzel szemben magyar követek, hivatkozva a magyar nyelvnek törvényhozási rangra emelése tárgyában hozott 1790—XVI, 1792—VII, 1830—VIII, 1840—VI-ik törv. cikkkekre, kimutatták, hogy az országgyűlésen a magyaron kívül más nyelven felszólalni nem lehet.

A magyar részről elhangzott beszédek, a horvát fészkelődések daczára, a mérsékletnek, az engesztelődésnek hangján voltak ugyan tartva, de komoly intelmet is foglaltak magukban a magyar nyelv jogának tiszteletben tartására, melyben az ország államiságának elismerése foglaltatik.

A zágrábi követek azonban annak daczára, hogy folyekonyan beszélték a magyar nyelvet, makacsul ragaszkodtak a deákhoz, a mit megsokalva Verőcze megye követe Sallopek Lajos (másodalispán), ékes magyar nyelven következő és horvát képviselők által ma is megszívlelhető kijelentést tette:

„Midőn valaki a követi pályára föllép, főczéljának kellene lenni, hogy kötelességének lehetőleg legjobban megfeleljen; ezen kötelességszélből indultam ki én is midőn a követséget elvállaltam; de ha küldőim azon föltételt kötötték volna hozzám, hogy a teremben dedkul szőljak, bizonyosan inkább lemondottam volna a követségről, mintsem ide jöjjelek, nemcsak sejdítve, de tudva is azt, hogy a K. K. és R. R. azon nyelveni nyilatkozatomat nehézteléssel veendik. Azért is azon vélekedésben vagyok, hogy sokkal jobb lenne, ha a horvátországi követek ezt követnék.”

Ezt csak mellékesen hoztam fel. Reánk most inkább az tartozik, miként vezették be a pozsonyi országgyűlés naplójába a deák nyelven elmondott beszédeket. A Karok és Rendek véleménye az volt, hogy a

horvátok deák nyelvű felszólalásai magyar nyelvre fordítva vétessenek be a naplóba, annak megjegyzése mellett, hogy deáknak mondattak el. Klauzál Gábor, Beöthy Ödön, Ráday Gedeon s a naplóbiráló bizottság többi tagjai egyenesen kijelentették, hogy a deák nyelven előmondott beszédeknek ok többé nem hitelesítik, inkább készek lemondani cenzori tisztükről.

Jellemző, hogy az alsóház akkori elnöke, a király személyes jelenlétének helytartója, Szerencsényi István, a magyar nyelv felsőbbbőségét juttatta érvényre, kijelentve „hogy amint a múlt országgyűlésen történt, úgy most is minden beszédnek kirekesztőleg magyarul jönnök ki a naplóba, megjegyeztetve, hogy fordított beszéd volt. Mert ha a horvát követek azt tartják, hogy itt joguk van deáknak beszélni, ez még nem jelenti azt, hogy a cenzoroknak is (naplóhitelesítők) tudniuk kell deáknak. Sőt tovább megyek s azt mondom, hogy a cenzor is, ha ezen nyelvet nem érti vagy nem tudja és mégis meghitelesítene, őszintén elismerem, hogy lelkiismerete ellen cselekednék.”

Milyen más a most folyó országgyűlés képviselőházának június 5-én hozott határozata, mellyel tudomásul vette azon elnöki intézkedést, hogy a horvát nyelven történő felszólalások eredetben vezetnek bele a naplóba, s magyar fordításba csak mint mellékletek adassanak ki.

Azt hiszem nem kell tovább vitatnom és bizonyítanom, hogy ezen határozat meg nem állhat szemben az 1868. évi 44. t. cz. I. szakaszának azon világos rendelkezésével, hogy „az országgyűlés ügykezelési nyelve ezen túl is egyedül a magyar.” A képviselőház egyszerű határozattal törvényt nem módosíthat és ha akár tévedésből, akár az ügy kellő előkészítésének hiánya miatt a fennálló törvényekkel ellentétes határozatot hozott, bárha önmagában semmisnek tekintendő is, mindazonáltal meg kell változtatni s a magyar nyelv törvényes jogát vissza kell állítani a lehető legsürgősebben, nehogy a horvát képviselők jogszökést alkossanak belőle.

Egy évszázadot meghaladó idő óta foly a küzdelem törvényhozó testületünkben nemzeti életünk legnagyobb tényezőjének a magyar nyelvnek azon méltóságára való emelése körül, mely nemzetünket nemcsak megilleti, hanem fennmaradásának feltételét is képezi. Nyelvünk törvényes jogából semmit föl nem adhatunk, ha érdemesek akarunk maradni a magyar névre, mert nemzeti nyelv nélkül nincs nemzeti élet! Vessük elménkbe szent intelemként, amit Széchenyi lángelméje e három szóba foglalt össze: Nyelvében él a nemzet!

Zseni József.

Politikai hírek.

Obstrukció. A horvát képviselők a vasutasok fizetéséről szóló törvényjavaslat ellen obstrukciót rendeztek. Felbátorodva azon engedelményeken, melyeket már eddig is kaptak, azt merik követelni, hogy a magyar államvasutak horvátországi vonalán a hivatalos nyelv a horvát legyen. Wekerle miniszterelnök f. hó 18-dikán a következő komoly intelmet intézte hozzájuk: „Körülbelül egy hete nagy szomorúsággal tapasztaljuk, hogy amikor mi Horvát-Szlavonország politikai jogai iránt olyan előzékenységet tanúsítottunk, amilyenben negyven év óta

őnöknek részük nem volt, akkor őnök szándékaituk félreértik és a magyar államegység megbontására törnek. Eddig nagy türelemmel néztem az őnök viselkedését, sőt most is kérem a Házat, hogy viselkedésüket egy ideig még méltóságos higgadsággal nézze el. Őnök nem járnak igazságos uton s amikor a tanácskozást itt lehetetlenné akarják tenni, arra kényszerítenek minket, hogy szándékukat mi tegyük lehetetlenné. Az isteni igazságnak kell lennie a gyógyszernek. Legyenek meggyőződve, én ismerem a feladatot. Komolyan kérem őnököt, hogy Horvátország és Magyarország jó viszonya érdekében higgyanak fel mostani viselkedésükkel. Előre nem látható hosszú időre megzavarhatják a munkálkodást, ami őnöknek is kárunkra lesz. Most még csak kérek, ha nem lesz elég, cselekedni fogok.”

A gyümölcsészeti egyesület küldöttségének látogatása Segesvárt.

IV.

Közkórház. A dr. Krausz gyümölcsészből négy egyemeletes kórházi pavillont láttunk és kíváncsiak levén az amugy is nagy hírű kórházra, egyenesen odahajtottunk.

A központi épület bejáratán márványlapon olvastuk, hogy „Épült Magyarország ezereedik évében 1906-ban.”

Tehát millenniumi alkotás és pedig Nyárád községében méltó alkotás e szép kórház.

A kórház tele van betegekkel. 250-en férnek el benne.

Nem is csoda. Az orvosok nagy hirre emeltek, nagy tudományukkal.

Minden évben tanulmányutakat tesznek és a gyógytudomány legújabb vívmányait is azonnal értékesítik a betegek javára.

Ott van a Röntgenezés. Az utolsó évben 333 felvételt eszközöltek vele. Sok beteg kinek betegségét nem tudták máshol meg se állapítani, itt meg is gyógyult. Egy besztefczei ezredorvos dr. Hubert beszélt el egy ilyen esetét, hogy a beteg veséjében Röntgen fényképen egy tyuktojásnyi követ fedeztek fel Segesvárt, és azt műtét útján el is távolították. A Röntgenezéssel dr. Kinn Róbert foglalkozik, ki csakugyan a vesékbe lát.

Van külön laboratórium a vegyi és górcsövi vizsgálatokra. Centrifugálógép vesevizsgálatra.

Külön fertőtlenítő és műtőszoba.

Utóbbi a fénypontja a kórháznak. 3 műtőasztal van benne, egyidejű munkálatokra. Az orvosi látogatások reggel 6—8-ig tartanak, 8-tól d. u. 2 óráig a műtétek végeztetnek az összes orvosok által.

A műtőszobában nagy gondot fordítanak az érzéketlenítésre, az aether és chloroform egy automatikusan működő vaspalaczkból adagoltatik, mikrocsavarral lehet a kerék perccenkénti mennyiségét szabályozni, a második vashenger chloroform és oxigén adagolásra szolgál, mert az oxigénes altatás az étvágyat nem rontja.

Külön tartályokban vannak a fertőtlenítő folyadékok: sublimát, borsav, lysol és carbol-oldatok.

A nem vágó műszerek soda-oldattal gőz által fertőtlenítettek, az éles műszerek borszeszszel, a kötőszerek vizgőzzel.

Külön épületben helyeztetnek el az oly sebészi betegek, kiknél gennyedés nincs, és külön azok kiknél van, nehogy az ápoló személyzet és eszközök útján sebfertőzés keletkezzen.

Az igazgató Oberth Gyula, dr. Kinn Róbert és Leonhardt főorvosok 42, 37, 36 éves javakorbéli férfiak, rajtok kívül dr. Haas és 2—3 gyakornok orvostudor működik.

Vagyonos betegek az első osztályban 8 koronát, a 2-ikban 5 koronát fizetnek, a III-ik osztályban 2 koronánál is kevesebbet vagy a szegények semmit; ezek az országos betegápolási alap terhére gyógyíttatnak.

A betegbefogadási képesség 250, de több jelelntkezik, mint a mennyien elférnek, most is építüének, ha az építészrajk nem akadályozná, a földszintes épületeket is emelre növelik.

Nemcsak a megye lakosságának szolgál a kórház, hanem egész Erdélyből, sőt az alföldről is vannak betegek. Az idegen forgalmat a városban nagyon emeli a kórház, mert a kísérőkkel együtt naponként 25-ön érkeznek és ugyanannyian utaznak el, a látogatás is nagy, úgy hogy az ellátást is tekintetbe véve sok ember él a kórház után.

A kórház a város forgalmát 1/4—1/2 millió koronával emeli évenként.

Az orvosok fizetése nem megfelelő munkájuknak és tudományuknak, magán gyakorlatot is kénytelenek folytatni délután, ez azonban oly nagy, hogy a betegek tolongása ellen a tiszteletdíjak többszörös felemelése által voltak kénytelenek védekezni, azért is, hogy a többi orvosok érdekei se legyenek károsítva.

A többi orvosok abban is követik a kórházi orvosokat, hogy a munkafelosztásnak hódolnak, pl. 3 fogorvos van a városban, ki egyéb orvoslással nem foglalkozik, továbbá abban, hogy tudományuk felrészítésére évenként tesznek tanulmányutakat.

A segesvári közkórház, nemcsak a város és vármegye, hanem Magyarország műveltség történetének is ma egyik legjelentékenyebb állomása, mit évenként a hálás betegek ezrei hirdetnek és tudós orvosai halhatatlan nevet szereztek maguknak.

Nagy hatással van és lesz e kórház a szomszéd megyék kórházaira is, pl. Kisküküllő megyében a dicsősésmártoni közkórház 2 orvossal 1901. évi 16,000 betegnapjárt 1902-ben 19,000-re, 1903-ban 28,000-re emelte. A nagyenyedi és alsófehérmegyei közönség is hasonló jótéteményeket vár és fog követelni közkórházától, a szomszédság erős hatása alatt.

A korszellem világossága át fog hatolni a panamakalapokon is, mint a Röntgensugár a deszkán.

(Folytatjuk.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szívesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Elhunyt tanárok emlékezetét** ujtotta fel kegyeleles ünnepély keretében a kollégium tanárkara a múlt vasárnap. Fogarasi Albert és Bartha Zsigmond tanárok olvastak fel alapos tanulmányal készült emlékbeszédeket; az első Décsey Károly theologiai tanárról, a másik Herepei Károlyról. Mindkét beszéden, a tudós tanárok tudományos és nevelői érdemeinek méltatása mellett, átértett a tanítvány meleg hálája és a pályatárs megüditő kegyelele. Décsey élettörténetében kiemelkedő momentum volt nagy önfeláldozással végzett keleti tanulmányutja és puritán jelleme; Herepey

Károlyban a régiségtár és földtani gyűjtemény megalakításában kifejtett lelkes tevékenysége és tanítványaihoz való nagy szeretete; mindkettőben pedig a szabadságharcban való hűségese részvételük. Áldott legyen az emlékeztük!

— **Meghívás a Jablonczay-féle ösztöndíjpályázatra.** Folyó június hó 21-én (pénteken) délután 5-6 óra között, kollégiumunk dísztermében lesz egy Jablonczay-féle ösztöndíj odaítélése a tanuló-társak szavazatával. Minthogy ennek, az alapító rendelkezése értelmében „kellő publicitással” kell történnie, a pályázatra tisztelettel meghívom az érdeklődő közönséget. Fogarasi Albert, rektor-professor.

— **Önképzőkori ünnepély.** A helybeli főgimnázium kebelében szép sikerrel működő „Kemény Zsigmond Önképzőkör” f. hó 16-dikán tartotta a kollégium dísztermében évzáró ünnepélyét. Énekek, szavatelok és felolvasások tették érdekessé és valósággal élvezetessé az ünnepélyt. Dr. Farnos Dezső népdalai, különösen a „Szeretnek szántani” cz. népdal ötletes és kedves harmonizálása nagy hatást tettek. Nagyon érdekes volt Nemes Miklós VIII. g. és Uray László VII. g. felolvasása; mindkét ifju ugyanazon tárgyat fejtegette „a jog kiterjesztésének eszméjét” egészen sajátos és eredeti felfogással, világos bizonyítékul annak, hogy a tanulmány irányát önálló gondolkodással mindegyikük maga szabta meg. Mint mindig, ugy most is bravurosan játszott Aczél Elemér; és hatásosan szavaltak: Harmath János, Herepei Árpád, Deák Sándor, Virágháti Viktor, Seidl József, Székely Pál. Lelkes hangú emlékbeszédet tartott Árpád fejedelemtől a kör elnöke, Telegdy Árpád. A szép ünnepélyben nagy közönség gyönyörködött.

— **Lányok tornavizsgálója.** Folyó hó 16-dikán délután 5 órakor nagy közönség érdeklődése közben folyt le a polg. leányiskola tornavizsgálója. Élvezet volt látni a lányok énekének útemei szerint való szép felvonulásokat és fejlődéseket, majd a nagyobbak szabatos botgyakorlatait. Elismerés illetti és jutalmazta is Elekesné Dancs Ida tanítónő buzgó fáradságát. Nagyon kívánatos volna, hogy az új polgári iskola mielőbb felépüljön s annak remélhetőleg terjedelmében telkén játékokat és korszolyázást, termében pedig tánczot, a női testedzésnek ezen kitűnő és kedves formáit is lehessen gyakorolni.

— **Meghívó.** A nagyenyedi állami polgári leányiskola és a vele egybekapcsolott női kézimunka-tanfolyam 1907. június hó 21-én a sétatéri fedett táncz helyiségben jótékony-célú nyári tánczmulatságot rendez. Belépődíj: 1 korona, tanulóknak 40 fillér. Kezdeté fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Kedvezményes vasuti jegyek a pécsi kiállításra.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kereskedelmi miniszter úr a magyar államvasutak összes állomásait utasította, hogy a pécsi kiállításra utazó közönség részére 14 napi érvényességű menettérítési jegyeket szolgáltatassanak ki. E

menettérítési jegyekkel az alacsonyabb osztályért fizetett díjak ellenében magasabb osztályban lehet utazni.

— **Mogos községben** új esendőr-örsparancsnokság állítottatott fel.

— **Stutzbart czirkusza,** amely ezidő-szerint Brassóban a legnagyobb sikereket aratja, egy nyári ciklusra közelebből városunkba érkezik. Bátran állítható, hogy ezen vállalat a vidék legnagyobb és legmodernebb czirkusza, de technikai szempontból is tekintve első helyen áll: 2000 személyre van kényelmesen berendezve és gázvilágítási berendezéssel bir. 25 idomított lóval, a legjobb erők közreműködésével tartja előadásait. A negyvenöt tagú társulatban első helyet foglal el Riffenach és Gusztáv angol jokeyk mutatványai szabadon idomított lovakon, mille Marianna vakmerő francia parforce lovárnő, ki négy méteres akadályon át szokik lóháton, Simon mint urlovas, valamint magas iskolai mutatványai, Opavelsék (angolok) világhírű művészek mutatványai a hármast nyújtón, Alajos és Miklós fenomenális kez- és fejkrobatak, Kolvek nővérek párjtt ritkító nyújtómutatványai, azon kívül számos akrobatak, balletkar, Petersen orosz állat- és mardarutánczó, Rositta bámulatos mutatványai és mások. 10 személyből álló kitűnő saját zenekara van. Az előadásokat pedig Totto August és August Alberto leleményes nevetetők mókái fűszerezik.

— **A „balászfalvi magyar kaszinó”** június hó 29-én a vezai népkertben, kedvezőtlen idő esetén (július 7-én) saját pénztára javára zártkörű tánczmulatságot rendez. Belépti díj: személyjegy 2 kor., családjegy 3 személyre 4 kor., azonfelül 6 korona. Kezdeté d. u. 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Nyilvános elszámolás.** A Nagyenyedi Protestáns Nők Szepényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete javára folyó hó 1-én és 9-dikén tartott működvelői előadások pénztári eredménye következő volt: a június 1-én tartott előadás bevétele 671 korona 40 fillér, a június 9-iki előadás bevétele 247 korona 50 fillér; összes bevétel 918 korona 90 fillér. A két esti előadás összes költsége 444 korona 39 fillér; maradt tiszta jövedelem 474 korona 51 fillér. A bevételből felülfizetések összege 162 korona 30 fillér. Felülfizettek: báró Kemény Árpád 83 koronát, Zeyk Dániel 20 koronát, Pogány János, Szász József 10-10 koronát, dr. Lengyel György 5 koronát, báró Fánffy Kázmír 4 koronát, Winkler Gyula, Szilágyi Farkas, Bogovits Jakab, Nagy Dániel 3-3 koronát, Bedő Dénes, Bálint János, dr. Nagy Albert, Reich Mihályné 2-2 koronát, Molnár Károly 1 kor., ifj. Bisztricsányi Lajos 1 kor., M. J. I kor., Beuyovits Mór 1 kor., Fenichel László 50 fill., Farkas Manó 40 fill., Balázs Gergely 40 fillért. Fogadják a t. felülfizetők jótékony egyesületünk hálás köszönetét! Zayzon János pénztáros, Jancsó Sándor titkár.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részv.-társ.

Ifj. Mészáros János és Társa

női és férfi divatárú, fehérnemű és rövidárú raktára; tetmetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden.

Van szerencsénk a nagyérdemű helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon (Főtér 3. szám alatt, volt Korbuly Kristóf-féle helyiségben) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női és férfi divatárú, fehérnemű és rövidárú-üzletet

nyitottunk, kapcsolatosan tetmetkezési intézet és hullaszállítási vállalattal. Több évi tapasztalatunk s rendezett anyagi viszonyaink azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy elsőrendű bel- és külföldi összerakottaink által a n. é. vevőközönség minden kívánalmának teljesen megfelelhettünk. Kérjük a nagyérdemű közönséget, kegyeskedjenek bennünket bármilyen megrendelésekkel megörvendeztetni; egyzersminél biztosítva, hogy legfőbb törekvésünket a nekünk előlegezett bizalom kiérdemelésére fogjuk fordítani. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kezgyes pirtfogást kérve vagyunk teljes tisztelettel:

ifj. Mészáros János és Társa.

Eladó ház.

Helyben, Malom-uteza-8-ik szám alatt 3 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló lakás szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Babos Péternével a tulajdonossal.

120 2-2

Csak SICULA névvel ellátott üvegek valódiak.

A MÁLNÁSI

„SICULIA”

FORRÁS-VIZ

a sós savanyuvizek királya.

Sziklarétegeken át fűrt ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan évszagerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmái ellen Koranyi, Kéthly, Tauszk, Riegler, Nariesán József tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legújsabb természetes alkalikus sós savanyuvizének minősítik.

Magyarországi forrástár:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és fűszerkereskedésben

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Legolcsóbban beszerezhető hazai gyártmányú árúk:

Női és férfi kitűnő minőségű Kobrák-czipők. Pécsi kesztyűk, nap- és esőernyők, női, férfi és gyermek fehérneműek, nyakkendők, szövetek, voalok, batizt, zeffir, delének és kretónok, mindennemű hazai vásznak, ruhadiszek és béllés-árúk, saját készítményű paplanok nagy választékban.

Sírkoszorúkban nagy raktár.

Feltűnő olcsó árak. Szolid kiszolgálás. Lányi Lajos.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindenemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácok, vasajtók, épületvasalások javítását és újból készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámháritók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árkban való újranyomni beszerzését, végre mindenemű gőzcsapók, motorkák, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árkban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan czelefeju ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kieserlek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmámba való költségvetéssel díjtalanul szolgálók Beccsés pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye.

12 49-104

50 ÉVI SIKER!

ESZÉKI ARCZKENŐCS ÉS ESZÉKI SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátalan-
ságát.

Vaidó: csakis a

Dienes J. C.

Szalvator gyógytárcsák

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arczkenőcs ára 70 f. és 1 kor.
1 drb. Szalvator-szappan " 1 korona
1 tégely kezi paszta " 1 kor. 20 fill.
1 yoni tisztor kis doboz " 1 korona.
" nagy doboz " 2 korona.

Ezen cikkek minden ártalmas alkatrésztől mentek és megfelelnek tökéletesen a 71012 sz. B. m. rendeleteknek. 65 8-10

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész

VI. Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLO.

A legszebb gyümölcsfák.

Kifogástalan szőlőoltványok.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-oltvány
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Diszcserejek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen!

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

215 60-104

KERESÉT BÁRKI RÉSZÉRE.

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre. Távoltság nem határoz; mi eladjuk a kötött munkát.

Thos. H. Whittick és Tsa
Prága, Franzens-Quai 18.

115 4-4

14 évet meghaladott koru fiu
tanulónak felvétetik
WINKLER JÁNOS kereskedésében
Nagyenyeden.

117 3-5

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r. t.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betéltázasra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhető pénzüzetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapirokat.
Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.**Időgen** kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.**Váltókat** az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2, % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet 4 1/2 % kamattalá mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

14 49-104

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-gyár Brassóban.

13 44-50

Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. szám.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.